INUIT ATAQATIGIIT
INATSISARTUNI

UKA2026/403

12.11.2026

Paarma Lund Kreutzmann

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at indføre en ordning, hvorefter patienter straks henvises til at blive undersøgt på Rigshospitalet, hvis der opstår mistanke om kræftsygdom.
(Medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Inuit Ataqatigiit vil gerne takke Mimi Karlsen for at fremsætte et vigtigt forslag, som berører et område, vi tager meget alvorligt.

Når der er mistanke om kræft, er tiden afgørende. Jo tidligere sygdommen opdages, desto bedre muligheder har patienten for at komme i den rette behandling.

Vi ved, at der i Grønland hvert år diagnosticeres omkring 250 nye kræfttilfælde. Samtidig er dødeligheden som følge af kræft markant højere end i de øvrige nordiske lande. Det er høje tal, som vi ikke kan ignorere.

Vi ved også, at der er store geografiske og sundhedsfaglige udfordringer i vores land.

For borgere i de mindre byer og bygder kan vejen til en diagnose være lang. Der er mangel på fast sundhedspersonale, hyppige lægeskift og stor afhængighed af vikarer. Det kan betyde, at symptomer ikke bliver fulgt tilstrækkeligt op, og at udredningen bliver forsinket.

Det er ganske enkelt ikke godt nok.

Vi skal kunne sikre, at en borger i Narsaq, Qaanaaq eller Ittoqqortoormiit har samme mulighed for hurtig udredning som en borger i Nuuk.

Mimi Karlsen foreslår, at patienter med mistanke om kræft straks henvises til Rigshospitalet frem for Nuuk.

Vi mener, at det er relevant at undersøge mulighederne for et tættere og mere direkte samarbejde med Rigshospitalet. Men vi skal også være realistiske omkring, hvordan en sådan ordning skal fungere.

Det er ikke nødvendigvis alle former for kræftmistanke, der kræver undersøgelse i Danmark. Nogle undersøgelser kan foretages her i landet, mens andre kræver specialiseret udstyr og ekspertise, som vi ikke har til rådighed i Grønland.

Derfor bør det afgørende være, at patienten hurtigt kommer til den rette undersøgelse.

Det er ikke altid, at en rejse til Danmark automatisk betyder et hurtigere patientforløb. Men i mange tilfælde er det.

Fra Inuit Ataqatigiit vil vi også indkluderer at man skal huske på kapacitet, klare henvisningsprocedurer og en aftale om, hvordan patienterne modtages og undersøges.

Vi ser positivt på det styrkede samarbejde mellem Grønland og Danmark på sundhedsområdet.

Men vi må ikke glemme vores eget sundhedsvæsen. Vi skal fortsat arbejde for bedre lægedækning, mere stabil bemanding og bedre muligheder for diagnostik på kysten.

For Inuit Ataqatigiit handler dette forslag grundlæggende om lighed i sundhed. Det skal ikke være postnummeret, der afgør, om man får stillet sin diagnose i tide.

Vi støtter derfor intentionen om at sikre hurtigere udredning ved mistanke om kræft, og vi mener, at Naalakkersuisut bør arbejde videre med konkrete løsninger, herunder mulighederne for direkte henvisning til specialiseret udredning i Danmark, når det er fagligt relevant.

Vores vigtigste opgave er at sikre, at ingen patienter mister værdifuld tid, fordi vores sundhedsvæsen ikke er indrettet til at håndtere de udfordringer, som vores geografi og bemanding skaber.